

KEN UW WERKNEMER

De schade van fraude in het mkb is te groot. Ook als u dringend mensen nodig heeft voor uw bedrijf, moet u voorkomen verkeerde types binnen te halen en binnen te hebben. Ken uw (kandidaat) werknemer. Maar hoe doe je dat effectief? Wat moet u er bijvoorbeeld van denken als een loyale werknemer u geheel uit het veld geslagen vertelt dat hij gescheiden is en het huis moet verlaten? Of hoe beoordeelt u de kandidaat voor de functie van sales director die u vertelt dat hij groot succes had met de verkoop van zijn bedrijf. Hij wil sales director bij uw bedrijf worden om ook uw bedrijf succesvol te laten worden en om weer wat meer onder de mensen te zijn. Wat doet u als u constateert dat een werknemer financiële problemen heeft en er loonbeslag is gelegd?

Al deze situaties hebben met elkaar gemeen dat ze betrekking hebben op een ingrijpende gebeurtenis in het leven van een persoon, zoals scheiding, groot zakelijk succes of financiële malaise zeker grote gebeurtenissen zijn. Ingrijpende gebeurtenissen kunnen de band met de maatschappij verzwakken. De maatschappij functioneert op grond van regels en afspraken, waar je als individu ook een bijdrage aan levert als je tenminste betrokken bent. Als de band met de maatschappij verdwijnt door een ingrijpende gebeurtenis, zal een persoon zich minder bekommeren om de regels en afspraken. Iemand die (financieel) niets meer te verliezen heeft, zal ook niet gauw meer vertrouwen op de ondersteuning vanuit de maatschappij. Iemand die heel veel zakelijk succes heeft gehad, zal evenmin het idee hebben enige ondersteuning van de maatschappij nodig te hebben. Hij denkt zijn eigen regels te kunnen maken en toepassen. Verlies aan binding met de maatschappij kan de kraamkamer zijn van de fraudeur. De fraudeur wordt overigens niet als fraudeur geboren, maar hij (85% is man) start ermee als volwassene. Hij komt doorgaans uit de middenstand. Genoemde constatering komen van Joost van Onna in zijn recente proefschrift ('Blurred Lines', juli 2018). Van Onna stelt dat een volwassen man pas tot fraude in staat

is en meestal geen crimineel verleden heeft. Hij moet wel een positie hebben om fraude te kunnen plegen. In het proefschrift beschrijf Van Onna dat een ingrijpende gebeurtenis de kans op frauderen vergroot. Hij heeft met fraudeurs gesproken die in het gevang zaten of op een andere manier bestraft waren. Van Onna geeft interessante bevindingen over de fraudeur. Ook een fraudeur heeft een geweten, want als dat niet zo was, zou een fraudeur veel vaker fraude plegen. Een fraudeur weet zich vaak handig te plooiën naar de bedrijfscultuur, zodat hij niet meteen opvalt. Een fraudeur heeft ook een moreel oordeel over zaken, alleen hij vindt zijn oordeel meer verheven dan 'de regeltjes en wetjes'. De gelegenheid die een fraudeur geboden wordt, maakt het frauderen aantrekkelijker om fraude te plegen. Dat wil nog niet zeggen dat een fraudeur pas fraudeert als hem de gelegenheid wordt geboden (de 'gelegenheid maakt de dief'). Het profileren van de fraudeur staat nog in de kinderschoenen en vraagt om meer onderzoek. Genoemde factoren kunnen nu al helpen bij het buiten de deur houden van de verkeerde werknemer. Het proefschrift van Van Onna is gericht op fraude in het strafrecht. Veel fraude in het bedrijfsleven wordt niet vervolgd en vereist een civiele aanpak. Als het om bedrijfsspionage gaat, is er sprake van schending van bedrijfsgeheimen. Schending van een geheimhoudingsplicht kan gepaard gaan met schending van een concurrentie- en/of relatiebeding. Al dan niet in combinatie van diefstal van bedrijfsknowhow of een intellectuele eigendom. Het OM doet hier doorgaans niet veel mee en dus zal de directie van het bedrijf dit zelf moeten aanpakken. En voorkomen. En dan is het handig als we steeds beter het profiel van de fraudeur kennen, zodat we deze kunnen weren bij de poort met pre-employment screening. Als hij al binnen is kunnen we hem beter in de gaten houden met het juiste profiel indachtig en met zogenoemde in-employment screening. Een bedrijf dat daarover goed beleid heeft ontwikkeld, kan veel ellende voorkomen en het ook beter tegengaan, als het kwaad toch is geschied. ■

MARCUS DRAAISMA,

advocaat bij Palthe Oberman
Advocaten. Reageren?
draaisma@palthetheberman.nl